

magazine

NR. 5 | JUNI 2025

DEFENSIE: UITBREIDING MILITAIR OEFEN- EN SCHIETTERREINEN

PAGINA 2

VOGELS KIJKEN IN HET IJSELMEERGEBIED

PAGINA 4

GESCHIEDENIS EN KUNST

PAGINA 7

PAGINA 8

DE INVLOED VAN HET IJSELMEER OP HET WEER

LUCHT BOVEN HET IJSELMEER- GEBIED - EEN ANDER PERSPECTIEF PAGINA 10

COLOFON PAGINA 12

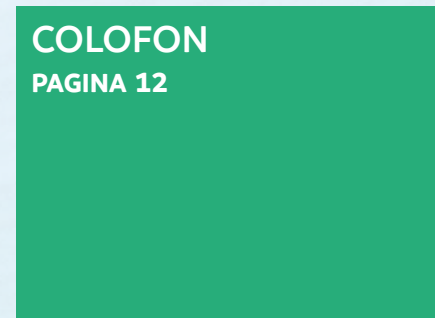

foto platform IJssel-
meergebied

Defensie: uitbreiding militair oefen- en schietterreinen

Het militaire schietterrein bij de Afsluitdijk wordt uitgebreid. Welke gevolgen heeft dat? Wat zijn de plannen en met welke factoren houdt Defensie rekening? Zes vragen aan woordvoerder Martijn van der Wind.

Waarom wordt specifiek op deze plek het schietterrein uitgebreid?

“Het is niet alleen het terrein bij Breezanddijk dat Defensie uitbreidt. Er is een groeiende behoefte aan versterking van de defensiecapaciteit in Nederland. Dat komt onder andere door internationale spanningen, zoals de oorlog in Oekraïne. Vandaar dat er verspreid over Nederland naar mogelijkheden wordt gekeken voor uitbreiding van bestaande locaties en voor het creëren van nieuwe oefen- en schietterreinen. Uitbreiding bij Breezanddijk zit hem in het gebruik en de verbreding van het schietgebied. Defensie verwacht door een toename van munitievoorraden

“

Verbreding is
nodig voor het
beter kunnen
testen van
munitie met
spreidings-
effecten.

Martijn van
der Wind

en uitbreiding van munitiesystemen meer en vaker munitieartikelen te gaan testen.”

Wie gaat er eigenlijk over uitbreiding van militaire oefen- en schietterreinen? En worden gemeenten wel gehoord?

“Het NPRD, het Nationaal Programma Ruimte voor Defensie is een nationaal programma onder de omgevingswet, inclusief interdepartementale afstemming en samenwerking in aanloop naar politieke besluitvorming. Gemeenten worden zeker gehoord. Via ambtelijke en bestuurlijke gesprekken en zienswijzen kunnen gemeenten hun belangen naar voren brengen. De besluitvorming is uiteindelijk aan het Kabinet. Het Kabinet heeft eind mei over het Ontwerp NPRD besloten, waarin meer inzicht is gegeven in wat er voor de realisatie van de plannen nodig is. Dat is momenteel openbaar. Omwonenden en belanghebbenden kunnen er een zienswijze op indienen tot en met 9 juli.”

Welke plannen liggen er nu dan precies na de publicatie van het Ontwerp NPRD?

“De behoefte was om het aantal schoten te vergroten en het schietgebied de verruimen. Verruiming ging om een verbreding en verlenging van het gebied. Maar in het ontwerp NPRD is alleen verbreding van het oefengebied onderdeel van het voorkeurspakket. Verlenging niet. Voor de intensivering van het gebruik is aanvullend onderzoek nodig.”

Verbreding? Waarom? Het is toch al een ruim gebied?

“Verbreding is nodig voor het beter kunnen testen van munitie met spreidingseffecten. Nederland gaat de munitievoorraden vergroten, meer nieuwe wapensystemen inkopen en de krijgsmacht uitbreiden. De Koninklijke Landmacht en de Marine gebruiken het gebied nu voor het testen van een bepaald soort munitie. Maar bij de nieuwe

foto Ministerie van Defensie,
fotograaf: Jarno Kraayvanger

munitie zijn ook soorten met een zogenoemde 'verdere dracht'. Dat zijn wapens met een grotere reikwijdte. Het is noodzakelijk om de bestaande testlocatie uit te breiden, omdat niet alleen méér zal worden getest, maar ook over langere afstanden. De verruiming van het gebied is dus in het kader van de veiligheid."

Wat gaan de inwoners van de omliggende gemeenten merken van de uitbreiding?

"Daarnaar wordt nog onderzoek gedaan. We willen dat goed in kaart brengen. Meer schietdagen per jaar betekent onder andere minder dagen 'medegebruik', bijvoorbeeld voor recreatie en visserij in het gebied. Maar voor bijvoorbeeld de organisatie van evenementen is daar goed over af te stemmen met Defensie."

Met welke factoren wordt in de planvorming allemaal rekening gehouden?

"In het planMER-onderzoek, het onderzoek ten behoeve van het milieueffectrapport, zijn meerdere thema's onderzocht. Onder andere specifieke thema's gerelateerd aan een gezonde en veilige leefomgeving zoals geluid en omgevingsveiligheid, bodem en water, natuur en cultureel erfgoed, ruimtegebruik zoals recreatie en visserij, geschiktheid voor militair gebruik en interferentie met andere rijksbelangen. Op basis van de huidige planMER-resultaten gaan we bij Breezanddijk in de toekomst bijvoorbeeld niet met 155 mm-munitie schieten."

“

De verruiming van het gebied is
dus in het kader van de veiligheid.

Martijn van der Wind

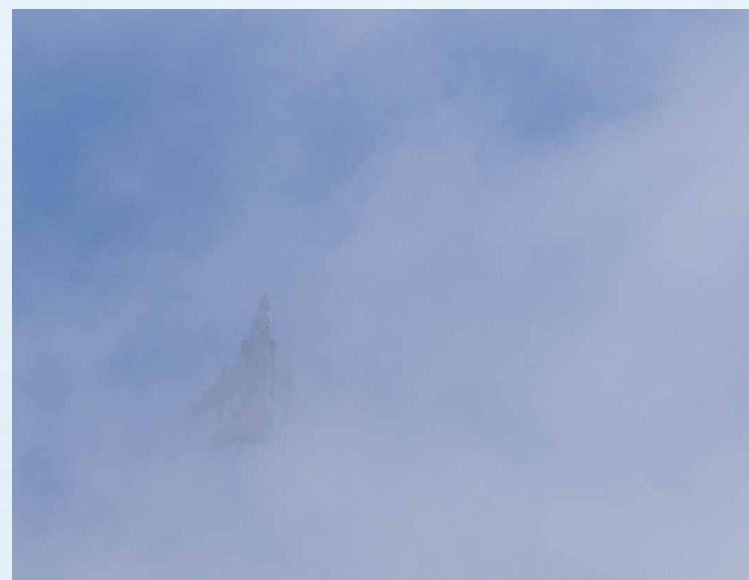

foto Ministerie van Defensie, fotograaf: Martin Bos

Vogels kijken in het IJsselmeergebied

Het IJsselmeer is een Walhalla voor vogels. En dus voor vogelaars. Twee vogelexperts over de waarde van het IJsselmeergebied voor vogels in het algemeen en kwetsbare soorten in het bijzonder. En waar je moet zijn om ze te spotten.

Elke ochtend als Willem de Vries met de boot aankomt op IJsseloog, een kunstmatig eiland in het Ketelmeer, aangelegd als opslagplaats voor verontreinigd slib uit de IJssel, scheren tientallen boze meeuwen over zijn hoofd. Ze broeden op het dak van het RWS-kantoor en snappen nog steeds niet dat de bezoekers geen kwaad in de zin hebben, dat die juist 'pro-vogels' zijn. Aan de andere kant past die territoriumdrift bij de wildheid van de natuur op IJsseloog, zegt Willem de Vries, die sinds anderhalf jaar beheerder is op het eiland. "Het is natuur die op eigen kracht ontstaan is en die we zoveel mogelijk haar gang laten gaan. Daardoor is het een walhalla voor allerlei soorten vogels. Wekelijks vaart een vogeltelgroep mee naar het eiland. Het hoogste aantal vogelsoorten ooit geteld op één dag, was 63!"

“

het is een
walhalla
voor
allerlei
soorten
vogels

Willem de Vries

Het IJsselmeer is het grootste zoetwaterreservoir van Europa en daarmee van enorm belang voor vogels. Staatsbosbeheer-boswachter Leon Kelder: "In het voorjaar komen de trekvogels vanuit het zuiden terug en gebruiken het gebied als pitstop op hun tocht naar de noordelijke broedgebieden. In de zomer broeden hier veel soorten, zoals bijvoorbeeld het visdiefje. In de nazomer begint de najaarstrek. Dan vertrekt onder andere de zwarte stern naar Afrika nadat hij hier op krachten is gekomen. En dan heb je 's winters de wintergasten: duizenden ganzen en eenden, zoals het nonnetje en de grote zaagbek, die in het IJsselmeergebied neerstrijken om te overwinteren. Dat is het mooie van het IJsselmeergebied, je kunt er twaalf maanden per jaar vogels spotten."

Vliegende deur

Willem de Vries maakt elke dag een rondje over het eiland met de verrekijker. Dé hit van de laatste tijd en eentje waarvoor hij die verrekijker eigenlijk niet nodig heeft: de zeearend. "Die komt dagelijks naar IJsseloog met jongen van vorig jaar om te jagen. Broeden doet hij nog niet. Daar zijn de bomen hier nog te jong en te klein voor. Zo'n nest is echt gigantisch."

Zeearend

Ook elders in het IJsselmeer is die zeearend een graag geziene gast. Op Vooroever bij Onderdijk bijvoorbeeld, een van de gebieden die boswachter Leon Kelder onder zijn hoede heeft. 'Vliegende deur' wordt de vogel ook wel genoemd, vanwege de vleugelspanwijdte van meer dan twee meter. "Het is adembenemend om die enorme vogel te zien neerstrijken middenin de aalscholverkolonie." Kelder vermoedt dat hij op Vooroever wel gaat broeden, binnen nu en een jaar of vier. De bomen zijn hier iets ouder dan op IJsseloog. Die kunnen zo'n enorm zeearend-nest wel aan. Volgens beiden is het goed nieuws dat de zeearend wordt gespot. Het zegt iets over de kwaliteit van de natuur, het voedselaanbod en over de rust in het IJsselmeergebied.

Het IJsselmeergebied is Natura 2000-gebied. Voor veel (trek)vogelsoorten is het een cruciaal gebied om te rusten, ruien, eten en broeden. Om die rust te verzekeren geldt op specifieke plekken beperkte toegang tussen bepaalde data. Zo mag je op IJsseloog alleen tussen 1 april en 1 oktober aanleggen in de natuurhaven aan de oostkant. Die toegangsbeperking geldt voor veel gebieden in het IJsselmeergebied. "Met veel soorten gaat het nog niet zo goed als we zouden willen. Die rust draagt wezenlijk bij aan het behoud van beschermde vogelsoorten zoals roerdomp, grote karekiet en visdief."

Lepelaars

Bij Onderdijk kun je vanaf het wandelpad op Vooroever op de dijk in juni en juli lepelaars zien. Dan verlaten de jongen de nesten om met hun ouders te gaan foerageren. Een prachtig gezicht, volgens Kelder.

Lepelaars

Jonge Zeearend

“

Het IJsselmeergebied is Natura 2000-gebied. Voor veel (trek)vogelsoorten is het een cruciaal gebied om te rusten, ruien, eten en broeden.

Leon Kelder

Kneu

Een ander gebied dat hij als boswachter beheert, is vogeleiland De Kreupel, op vier à vijf kilometer varen uit de kust. Ook daar geldt toegangsbeperking, maar als je een boot hebt kun je er aanleggen bij de natuurhaven. Het eiland is nauwelijks begroeid. Het is zo'n twintig jaar geleden speciaal aangelegd voor vogelsoorten die houden van schelpenstrandjes en kale en lichtbegroeide eilanden om te broeden.

Visdieven, kokmeeuwen en kluten bijvoorbeeld, maar ook zwartkopmeeuwen, pontische meeuwen en aalscholvers. “Dit soort strandjes en lichtbegroeide eilanden waren na de aanleg van de Afsluitdijk verdwenen”, zegt Kelder. “In de winter zie je er tienduizenden toendrarietganzen, brandganzen en toppereenden. En 's zomers komen er grote aantallen casarca's en futen hun verenkleed verwisselen. Ze voelen zich er veilig.”

Belang van beheer

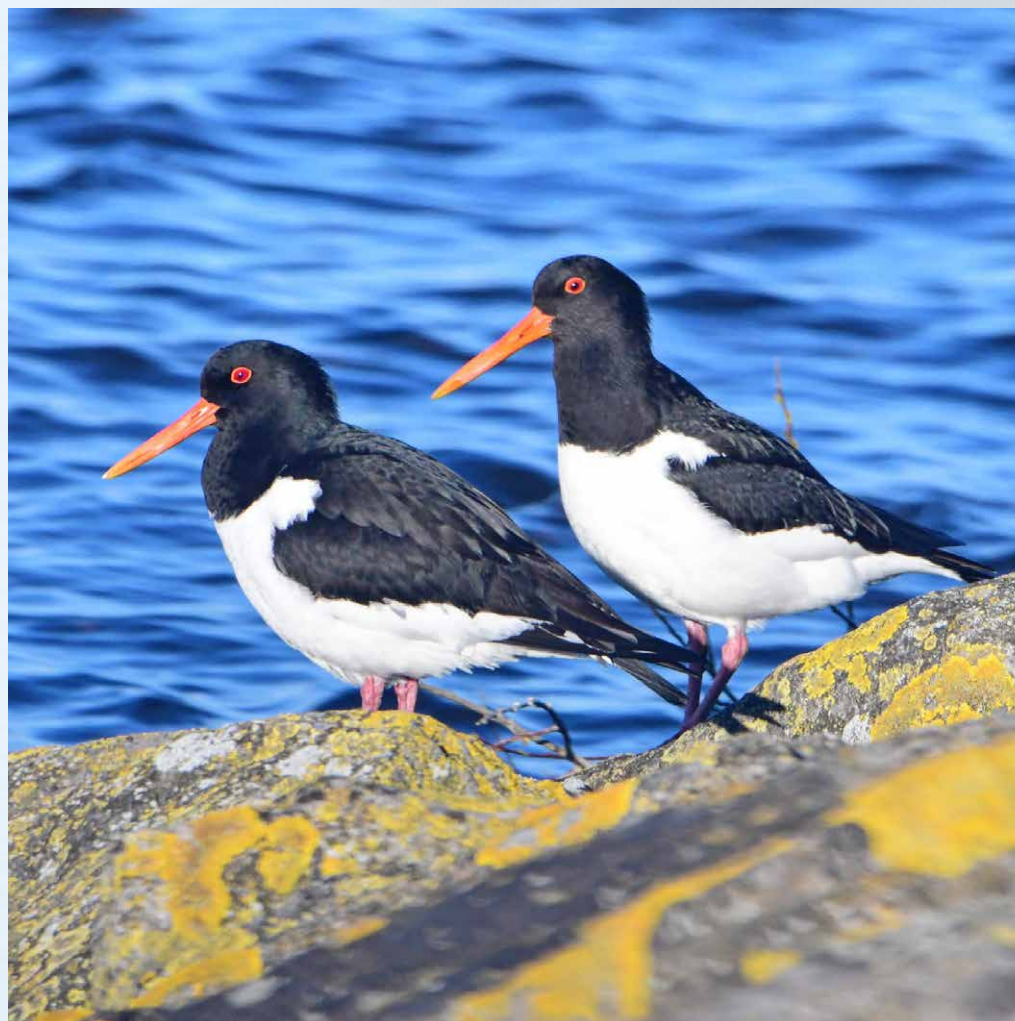
Op IJsseloog doen ze niet veel aan de natuur, maar RWS heeft wel een paar oevers afgegraven in de hoop op broedende oeverzwaluwen. Die zitten er nu. “Het is fantastisch om te zien dat zo'n plan dan slaagt”, zegt Willem de Vries.

Vogeleiland De Kreupel vereist veel meer beheer. Het eiland is onder andere onderhevig aan erosie door water en wind. Leon Kelder voelt zich bevoorrecht dat hij er deel van uit mag maken, maar maakt zich soms ook zorgen. “Het is een kwetsbaar systeem. Alle boomzaadjes die er aanspoelen en ontkiemen moeten bijvoorbeeld worden weggehaald, want elk stuk land dat in zoet water ligt, verandert in bos als je de natuur zijn gang laat gaan.” En veel van de doelsoorten, vogelsoorten die in het Natura 2000-IJsselmeergebied hersteld of beschermd moeten worden, houden niet van bomen. Dus dan zijn we een heleboel kwetsbare soorten binnen een paar jaar weer kwijt, volgens Kelder. “Het is daarom van groot belang dat er budget blijft voor het beheer van dit soort belangrijke gebieden.”

Beste tijd om te vogelen

De beste tijd om te gaan vogelen in het IJsselmeergebied? “Het hele jaar door”, zegt Kelder. Willem de Vries is het met hem eens, al raadt hij beginnende vogelaars aan vooral in het vroege voorjaar op pad te gaan. Dan zijn de bomen nog niet zo vol en kun je de vogels beter zien. Voor beginnende vogelaars heeft hij een tip om vogels te kunnen onderscheiden: “Neem niet alleen een verrekijker mee, maar download ook de app Merlin Bird. Een soort Shazam voor vogelgeluiden. Werkt fantastisch.”

Foto's vogels: Willem de Vries en Leon Kelder

Scholeksters

“

Neem niet alleen een verrekijker mee, maar download ook de app Merlin Bird. Een soort Shazam voor vogelgeluiden. Werkt fantastisch.

Leon Kelder

Geschiedenis en kunst komen samen in de Art Zuiderzeeroute

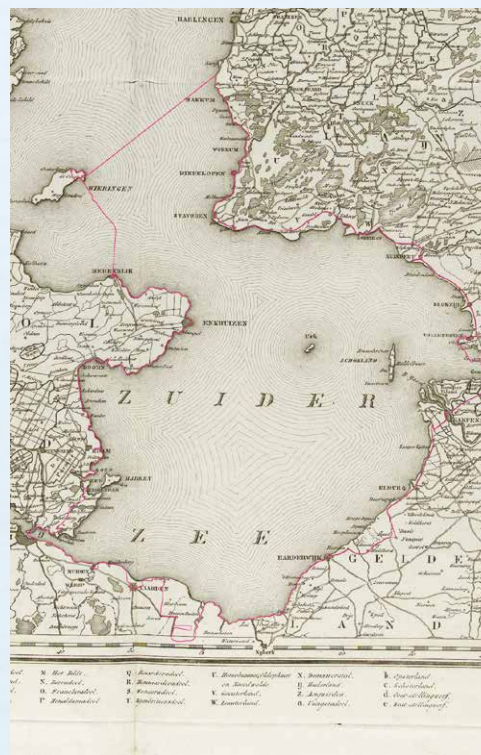
Langs de oevers van het IJsselmeer liggen de verhalen van vroeger voor het oprapen. Tot 100 jaar geleden was dit nog de Zuiderzee en werd hier voortvarend handelgedreven. Nog altijd vind je hier de overblijfselen van de Zuiderzee. Tenminste: als je er oog voor hebt.

De fiets is een ideale manier om het IJsselmeergebied te verkennen. Er zijn al diverse routes, zoals de LF Zuiderzeeroute van Nederland Fietsland. Deze leidt je langs ingepolderd land, waterwerken en de Gouden Cirkel met vissersdorpen, historische steden en erfgoed. Binnenkort is de Zuiderzeeronde ook te beleven in combinatie met kunst, in de Art Zuiderzeeroute!

Bijzondere variant

Geïnspireerd door het erfgoed van de voormalig Zuiderzee, brengt ondernemster Petra Hart kunst en geschiedenis samen in *Art Zuiderzee*. Deze ruim 400 km lange kunstroute neemt je tijdens de zomermaanden mee langs beeldende kunst in of rond cultureel erfgoed dat deel uitmaakt van het Zuiderzeegebied. De route is nog volop in ontwikkeling.

Stichting Art Zuiderzee wil meer bekendheid geven aan het Zuiderzeegebied, en het cultureel erfgoed dat ons herinnert aan die tijd. De kunstroute brengt je langs 32 erfgoedplekken, musea of gemalen waar (inter)nationale en lokale kunstenaars met nieuw of bestaand werk reflecteren op het gebied. Het vertelt het verhaal van de regio dat doordrenkt is met geschiedenis, kunst en water. Je komt langs Hollands water en landschap, musea, architectuur, pittoreske dorpjes en steden. Kies ervoor om de hele route, of een gedeelte daarvan te fietsen of te varen. De route bestaat uit 6 etappes van 70 km, verdeeld over

Bron: Rijksmuseum

twee dagen. Onderweg ontvang je bij elke erfgoedlocatie een stempel.

Feelgood-route voor iedereen

“Ik ben dol op dit gebied! Ik groeide op in de driehoek van Hoorn, Medemblik en Enkhuizen en heb talloze herinneringen aan de verhalen die mijn opa vertelde over het leven in de tijd van de Zuiderzee,” vertelt Petra. “Het erfgoed werfelt als een lint door het IJsselmeergebied, en met deze route geven we het verleden een toekomst en de toekomst een verleden. De kunstroute wordt een feelgood-route voor iedereen: je kunt meedoen op de fiets, per boot of via georganiseerde bustours in kleine busjes – speciaal voor mensen met een fysieke beperking of voor wie graag met een gids het gebied wil verkennen.”

Nog even geduld

Wil je straks zelf de route of een etappe langs de kunstwerken beleven? Dan vragen we nog even je geduld. De stichting – met culturele ANBI-status – werkt momenteel hard aan de verdere ontwikkeling en financiering van de kunstroute. Zo kan zij alle deelnemende kunstenaars eerlijk belonen voor hun werk en bijdrage.

Ben je enthousiast geworden over de route of zie je mogelijkheden voor samenwerking of sponsoring? [Meld je dan aan via de website](#). Zo blijf je automatisch op de hoogte van alle ontwikkelingen én je krijgt als eerste de kans om tickets te kopen zodra de route toegankelijk is.

Volg Art Zuiderzee op [LinkedIn](#) of kijk voor meer informatie op de [website](#).

De invloed van het IJsselmeer op het weer

Grote wateroppervlakten hebben effect op het weer. Welke invloed heeft het IJsselmeer? En hoe gaan watersporters zoals kitesurfers daarmee om? Een lesje 'weer lezen' van een kitesurfer en een klimaatexpert. "Het waait in het IJsselmeergebied vaker en harder dan in de rest van Nederland."

Voor een hoge- of lagedrukgebied zijn wateroppervlaktes van honderduizenden vierkante kilometers nodig. Om zo'n groot weersysteem te veroorzaken, met weersveranderingen tot gevolg, is het IJsselmeer niet groot genoeg. Maar lokaal effect is er wel, vertelt Peter Siegmund, klimaatexpert bij het KNMI. Dat weet hij doordat er dertig meetstations in Nederland staan waarmee het KNMI de hoeveelheden zon, wind en regen meet, waarvan er drie in het IJsselmeergebied staan: een in Berkhout, zo'n twee à drie kilometer landinwaarts vanaf het meer, een in Stavoren, op ongeveer een halve kilometer van het water en een windmeetstation op de Houtribdijk, vlakbij Trintelhaven. En die drie meetstations geven afwijkende waarden. "Op zomerdagen is het in het IJsselmeergebied bijvoorbeeld koeler dan landinwaarts, vooral in Stavoren", zegt hij. "Zomernachten zijn dan juist weer warmer doordat zo'n grote plas water niet zo snel afkoelt. "Soms kunnen nachten in het IJsselmeergebied zelfs tropisch aanvoelen."

Vrij spel op het water

Ook wat zon betreft scoort het IJsselmeergebied hoger. Siegmund: "Wolken ontstaan bij warme lucht die opstijgt. Maar de lucht boven het IJsselmeer is relatief koud, dus die drijft eerst landinwaarts waar hij overdag opwarmt, opstijgt en wolken vormt. Boven het meer en de randen van het gebied is het veel minder vaak bewolkt. Daardoor regent het ook minder vaak."

“

Op zomerdagen is het in het IJsselmeergebied bijvoorbeeld koeler dan landinwaarts, vooral in Stavoren.

Peter Siegmund

Meetstation Stavoren

“

Niet alleen de
windkracht en
de richting, maar
ook de kwaliteit
van de wind doet
er dus toe.

Jeroen de Wit

Dat is ook te danken aan de wind die op het meer vrij spel heeft, maar zodra hij op land stuit wordt afgeremd. De lucht gaat dan omhoog en regent uit. Dat is volgens Siegmund vooral het geval aan de oostkant van het IJsselmeer. “Om dezelfde reden geeft de meter in Stavoren vaak hoge cijfers voor wind: het waait in Nederland vaak uit het zuidwesten. Aangezien Stavoren ten noordoosten van het meer ligt, zijn er geen obstakels die hem afremmen als hij daar aankomt.”

De meter op de Houtribdijk is een windmast. Die geeft nóg hogere getallen dan het station in Stavoren. Jeroen de Wit kijkt wel eens naar die KNMI-metingen. Hij kitesurft op het IJsselmeer en Veluwemeer. “Vanaf mijn eerste kiteles, nu zo’n vijftien jaar geleden, was ik verkocht”, zegt hij. “Vroeger heb ik gewindsurft, maar kiten is voor mij nóg mooier. De kracht van de wind in je vlieger, het zo hoog mogelijk springen en dan zo lang mogelijk in de lucht blijven, de vrijheid die je hebt op het water... daar kan echt niks tegenop.”

Behalve de metingen van het KNMI houdt Jeroen de Wit de app Surfweer en de Spotkaart van de Nederlandse Kitesurf Vereniging in de gaten. Die bevat gedetailleerde informatie per spot. Maar eigenlijk heeft hij die apps niet nodig: inmiddels heeft hij zoveel ervaring met het lezen van het weer dat hij er bijna nooit naast zit.

Windwakken en vieze wind

Hij legt uit waar hij als kitesurfer op let. “Je wilt op het juiste moment op de juiste plek zijn. Met de juiste windkracht, maar ook met de juiste windrichting. Op zee is afluende wind een *no go*. Dat geldt ook voor het IJsselmeer. Bij zuidwestenwind ga ik bijvoorbeeld niet naar Trintelhaven. Dan beland je aan de overkant, in Urk. En met west ga ik niet naar Strand Horst, want dan komt de wind over Zeewolde waardoor je onverwachte windstoten en enorme windwakken krijgt. Dat kan gevaarlijk zijn, want soms spring je dan tien meter de lucht in om vervolgens in zo’n wak te belanden en naar beneden te storten.”

Niet alleen de windkracht en de richting, maar ook de kwaliteit van de wind doet er dus toe. “Achter huizen, bomen of een dijk gaat de wind vaak kolken. Als je daar met je vlieger in terechtkomt weet je niet wat er gebeurt, dus probeer ik een inschatting te maken van de kant die de wind opdraait.” Verder valt de windkwaliteit af te lezen aan de windsnelheid. “Je wilt eigenlijk constante wind”, zegt de Wit. “Maar er zijn ook altijd windvlagen op het IJssel- en Veluwemeer.” Hij geeft een lesje windvlagen lezen: “Wanneer de windsnelheidvoorspelling 20-30 knopen is, is de basiswindsnelheid 20 knopen met pieksnelheden van 30 knopen. Dat verschil is heel groot. Wij spreken als kitters dan van ‘vieze wind’.”

Check de NKV Spotkaart, is zijn advies. Daar zie je per plek in één oogopslag of het wel of niet goed varen is en of het al dan niet geoorloofd is om er te kiten. “Soms is een spot bijvoorbeeld dicht vanwege het vogelbroedseizoen.”

kitesurfvereniging.nl/spotkaart

Lucht boven het IJsselmeergebied

een ander perspectief

Wat gebeurt er als je afstand neemt en omhoog of omlaag kijkt? Vanuit de lucht ontvouwt het IJsselmeergebied zich als een landschap van wereldklasse. Van water, wind, natuur en menselijke ingrepen. Voor dit Magazine verzamelden we verhalen waarin de lucht centraal staat.

Water Challenges IJsselmeergebied 2025

Dit jaar organiseren we voor alweer de vierde keer de Water Challenge IJsselmeergebied. Een jaarlijks fenomeen waar je niet om heen kan. De eerste jaren was het een initiatief van het Nationaal Water- en Bodem traineeship en Rijkswaterstaat. Inmiddels heeft het Platform IJsselmeergebied het een belangrijke plaats gegeven in haar programmering.

De komende jaren willen we de Water Challenges steviger verankeren binnen het Platform IJsselmeergebied. En nadrukkelijker met onze netwerken verbinden. Bijvoorbeeld door in te zetten op deelnemers vanuit het Platform en te zorgen voor verbinding bij de Challenges met andere betrokkenen zoals Aeres Hogeschool, Rijkswaterstaat en Coalitie Blauwe Hart Natuurlijk. Zo ontstaat er stabiel draagvlak voor de Water Challenges met garantie op een jaarlijks vervolg en willen we:

- De uitdagingen koppelen aan de ambities van het Platform
- Samen werken aan creatieve oplossingen
- Zorgen voor betrokkenheid van jongeren
- Onze kennis, ervaring en enthousiasme delen over het IJsselmeergebied!

Uitreiking winnaars 2025

Deelnemers aan de Water Challenges 2025 zijn aan de slag gegaan met het oplossen van vijf belangrijke watergerelateerde vraagstukken in het IJsselmeergebied. Ze richtten zich op thema's als Recreatie, Handhaving, Vismigratie en Kennisdelen. De resultaten worden binnenkort beoordeeld door een vakjury. Op 3 juli, tijdens de Verenigde IJsselmeertop op Urk, maken we de winnaar bekend! Ben jij erbij?

Meer weten? Kijk op waterchallenges.nl

COLOFON

Dit magazine is een uitgave van het Platform IJsselmeergebied. Hierin bouwen Rijk, provincies, waterschappen, gemeenten, maatschappelijke organisaties, bedrijven en burgers samen aan een toekomstbestendig IJsselmeergebied, het Blauwe Hart van Nederland.

Verenigde IJsselmeertop 2025

Op donderdag 3 juli 2025 vindt de Verenigde IJsselmeertop plaats, hét jaarlijkse moment waarop bestuurders, beleidsmakers en betrokkenen samenkomen om de toekomst van het IJsselmeergebied te bespreken. Het thema van dit jaar is 'Wind in de zeilen' en staat in het teken van samenwerking.

Het programma biedt ruimte voor inspirerende sprekers, verdiepende workshops en informatieve sessies. Daarnaast is er volop gelegenheid tot ontmoeting en het uitwisselen van ideeën en ervaringen.

[Bekijk het programma of meld je direct aan.](#)

Platformdag 26 juni 2025: 'Gemeenten aan bod'

Ben jij als beleidsmedewerker actief rondom de Randmeren, het Markermeer of het IJsselmeer? Ben je afhankelijk van het water uit deze meren? Of werk je aan vraagstukken die raken aan dit gebied?

Tijdens deze Platformdag verkennen we de specifieke opgaven van gemeenten in en rondom dit gebied. Doe en denk mee tijdens de Platformdag op donderdag 26 juni 2025!

[Meld je hier aan](#)